

بِ الْهَدْلَهَل

طبابت هنر است،

هنر هماهنگی قلب و اندیشه.

غدد ۲ در کودکان

کتاب جامع آمادگی آزمون ارتقاء و بورد ۱۴۰۲ و فوق تخصص

Nelson Text Book Of Pediatrics 2020

ترجمه و تلخیص

دکتر ایمان و فایی

بورد تخصصی کودکان، نوجوانان و نکامل

سخن ناشر:

سپاس و ستایش شایستهٔ پروردگاری که کرامتش نامحدود و رحمتش بی‌پایان است. اوست که بشر را دانش بیاموخت و با قلم آشنا کرد. به انسان رخصت آن داد که علم را به خدمت گیرد و با قلم خود و رسم خطوط گویا آن را به دیگران نیز بیاموزد.

خدایا از شاکران درگاهت و حقیقت‌جویان راهت قرارم ده و یاری‌ام کن تا در آموختن نلغزم و آنچه را آموختم، به شایستگی عرضه کنم.

رزیدنتیار، حامی و پیشو دن نظام کمک آموزشی پزشکی کشور به سبک نوین و مطابق با آخرين پیشرفت‌های آموزشی در حیطه پزشکی با کادری مجبوب و آشنا طی ۱۳ سال گذشته از منظر متخصصین همواره بهترین محصولات را ارائه و در دسترس مخاطبین خود قرار داده است.

اثر پیش رو با توجه به محتوی بسیار غنی در مبحث کودکان گرداوری شده و با استفاده از مفهومی نمودن مباحث و روان‌سازی توسط مؤلف محترم از منابع و رفرنس بوده و در روال گذر از گروه کنترل کیفیت رزیدنتیار با جمعی از استاید رتبه A را به خود اختصاص داده است، امید است با مطالعه تمام مباحث پیش رو با یاری خداوند متعال پیروز و پایدار باشید.

مدیرمسئول انتشارات

با ما در تماس باشید:

۰۲۱ - ۸۸۹۴۵۲۱۶۰۲۱ - ۸۸۹۴۵۲۰۸

آدرس الکترونیک مؤسسه رزیدنتیار:

www.residenttyar.com
info@residenttyar.com

در تلگرام با ما همراه باشید:

<https://t.me/residenttyar>

بِنَامِ خدا

مقدمه مولف

با سلام و عرض ادب خدمت همکاران گرامی؛

از ابتدای ورود به عرصه مقدس پزشکی همواره سعی در نگارش کتب پزشکی جهت استفاده همکاران گرانقدرم داشته‌ام تا بتوانم قدم هر چند کوچک در عرصه پزشکی برداشته باشم.

همکاران گرامی بورد شهریور ۱۴۰۱ برای چندین بار نشان داد که دیگر با خواندن چکیده و خلاصه نمی‌توان این آزمون سرنوشت‌ساز را با موفقیت گذراند، بنابراین بیش از پیش نیاز به مجموعه‌های کامل با مثال‌های فراوان و تصاویر کامل احساس می‌شود. کتاب حاضر گزیده‌ای از مطالب مهم در مبحث غدد نلسون ۲۰۲۰ می‌باشد. جهت مطالعه این کتاب، نکات ذیل را خدمت‌تان یادآور می‌شوم:

۱. نکاتی بصورت بیشتر بدانید مطرح شده است که نکاتی برای فهم بیشتر و توضیحات لازم برای متن اصلی نیازمند می‌باشد.

۲. مواردی که در نلسون ۲۰۲۰ تغییر نموده یا اضافه شده است کاملاً مشخص گردیده است تا همکاران بتوانند نکات جدید را با دقت بیشتر مطالعه نمایند چرا که تجربه نشان داده است طراحان محترم سوال، نگاه ویژه‌ای به این مباحث دارند.

۳. همه سوالات ارتقا و بورد تا سال ۱۴۰۱ بدون حذف حتی یک مورد در پایان هر فصل به تفصیل پاسخ کاملاً تشریحی همراه با مشخص کردن کلیدهای تشخیصی برای هر سوال قرار داده شده است تا بی‌نیاز برای کتابهای تست گردید.

۴. از خدمات دیگری که برای شما عزیزان در این کتب انجام دادم آوردن سوالات فوق تخصص در متن کتاب برای تفهیم بیشتر مطالب می‌باشد.

۵. تصاویر مهم کتاب با توضیح کافی در هر مبحث گنجانده شده است تا با خواندن این مجموعه بتوانید برای آزمون بورد شفاهی (KFP) نیز همزمان آمادگی لازم را بیابید. همچنین برای مرور آسکی تصاویر مهم به صورت جداگانه در پایان کتاب چاپ شده است تا شب امتحان آسکی با ورق زدن کتاب به هدف مورد نظرتان دست یابید.

۶. از دیگر ویژگیهایی که برای این مجموعه می‌توان نام برد این است که در پایان هر مبحث نکاتی با نام افسره آورده شده است که بتوان جمع‌بندی کوتاهی در پایان هر فصل داشت.

۷. همکاران گرامی طبق اصول خلاصه نویسی بر این باورم که مطالب مشترک در کتب مختلف بهتر است در جایگاه خودشان عنوان گردد، زیراکه علاوه بر حافظه نوشتن و خواندن و شنیدن، حافظه تصویری مهمترین حافظه‌ای است که به کمک افراد می‌آید تا مطالب را فراگیرند.

۸. برای تفهیم بیشتر از تصاویر خارج از کتاب نیز استفاده شده است که مطالب برای همکاران کاملاً جا افتاده و از کتب دیگر بی‌نیاز شوند.

همیشه بر این باور هستم که در ابتدای راه هستیم و برای رسیدن به قله موفقیت باید راههای طولانی طی کنیم. امیدوارم با مطالعه این مجموعه همکاران گرامی بتوانند بهترین نتیجه را در آزمونهای ارتقا و بورد بدست آورند.

در پایان از زحمات پدرم، دکتر باقر وفایی متخصص اعصاب و روان استاد دانشگاه و مادرم مربی دانشگاه علوم پزشکی نهایت قدردانی و تشکر دارم که همواره راهنمای، همراه و کارگشايم بوده‌اند. همچنین از تمام همکاران خود در مجموعه رزیدنت‌یار بخصوص مدیر مسئول محترم آقای دکتر فیضی و آقای دکتر رسولی نهایت سپاس را دارم.

در صورت وجود هرگونه سوال می‌توانید سوالات خود را در اینستاگرام از طریق لینک زیر پرسید:

<https://instagram.com/dr.i.vafeai>

دکتر ایمان وفایی

متخصص کودکان، نوجوانان و نکامل

دارای بورد تخصصی

فهرست

۱۱	فصل ۵۹۲ - فیزیولوژی غدد آدرنال
۱۳	فصل ۵۹۳ - آدرنال
۳۱	سوالات و پاسخنامه فصل آدرنال
۴۵	فصل ۵۹۴ - CAH
۵۹	سوالات و پاسخنامه فصل CAH
۹۵	فصل ۵۹۵ - تومور آدرنوکورتیکال
۱۰۱	فصل ۵۹۶ - تومورهای آدرنوکورتیکال
۱۰۳	سوالات و پاسخنامه فصل تومورهای آدرنوکورتیکال
۱۰۵	فصل ۵۹۷ - سندروم کوشینگ
۱۱۱	سوالات و پاسخنامه فصل کوشینگ
۱۲۱	فصل ۵۹۸ - آلدوسترونیسم اولیه
۱۲۳	سوالات و پاسخنامه فصل آلدوسترونیسم اولیه
۱۲۵	فصل ۵۹۹ - فغوكروسيتوما
۱۲۹	سوالات و پاسخنامه فصل فغوكروسيتوما
۱۳۱	فصل ۶۰۰ - عملکرد گنادها
۱۳۵	سوالات و پاسخنامه فصل عملکرد گنادها
۱۴۱	فصل ۶۰۱ - کم کاری testis ها
۱۴۷	سوالات و پاسخنامه فصل کم کاری testis ها
۱۵۷	فصل ۶۰۲ - بلوغ زودرس کاذب ناشی از تومورهای بیضه
۱۵۹	سوالات و پاسخنامه فصل بلوغ زودرس کاذب ناشی از تومورهای بیضه
۱۶۱	فصل ۶۰۳ - ژنیکوماستی

سوالات و پاسخنامه فصل ژنیکوماستی	۱۶۳
فصل ۴ - کمکاری تخدمان	۱۷۱
سوالات و پاسخنامه فصل کمکاری تخدمان	۱۷۹
فصل ۵ - بلوغ زودرس کاذب ناشی از ضایعات تخدمان	۱۸۱
فصل ۶۰۶ - اختلالات تکامل جنسی	۱۸۵
سوالات و پاسخنامه فصل اختلالات تکامل جنسی	۲۰۳
فصل ۶۰۷ - دیابت شیرین	۲۱۳
سوالات و پاسخنامه فصل دیابت شیرین	۲۴۳
اطلس آموزشی و مرور	۳۱۱

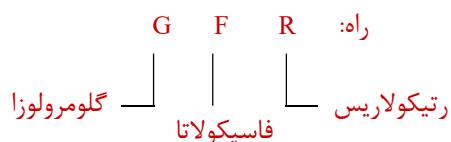

۵۹۲ Section 592

فیزیولوژی عدد آدرنال

همکاران گرامی از این فصل چندان سؤالی طرح نمی‌گردد و فقط برای تفهیم مطالب برایتان عنوان می‌گردد.

آدرنال در سه قسمت طبقه‌بندی می‌گردد:

- ۱) گلومرولوزا بیرونی ترین لایه و مسئول تولید مینرالکورتیکوئیدها است.
 - ۲) فاسیکولاتا \leftarrow طبقه وسط می‌باشد و مسئول تولید کورتیزول است.
 - ۳) مدولا \leftarrow مرکزی ترین لایه و مسئول تولید دوپامین و اپی‌نفرین و NE است.
- CRH در هیپوتالاموس تولید می‌گردد و باعث تحریک ACTH می‌گردد.
- ACTH مسئول انتقال کلسترون به داخل میتوکندری و ترشح کورتیزول است.
- سنتر آلدosteron توسط سیستم RAS تنظیم می‌گردد و ACTH اثر کوتاه مدت در سنتر آلدosteron دارد.
- عملکرد CRH را تقویت می‌کند.
- CRH و AVP باعث ترشح ضربانی ACTH و کورتیزول به صورت هر $30-120$ دقیقه می‌گردد.
- تولید استروئید در هفتۀ $8-10$ جنینی توسط آدرنال شروع شده و باعث سرکوب ACTH می‌شود.
- مهم‌ترین محصول استروئیدی در آدرنال جنین DHEAS و DHEAS است.
- آلدosteron در اواسط حاملگی کم تولید می‌شود.

اثرات گلوکوکورتیکوئیدها:

- ۱) \uparrow گلوكز، \uparrow FFA
- ۲) اثرات قلبی: \uparrow عملکرد بطن چپ، \uparrow BP

(۳) اثر بر روی رشد: مهار رشد خطی کودکان

(۴) اثرات ایمونولوژیک: مهار عملکرد هیستامین و سیتوکین‌های التهابی \leftarrow مهار التهاب، \uparrow PMN \downarrow پاسخ التهابی

(۵) اثرات استخوانی: کاهش جذب Ca و کاهش بازجذب P و Ca کلیوی که باعث کاهش سطح Ca سرم و استئوپروز، هیپرپاراتیروئیدی ثانویه می‌شود.

(۶) اثرات پوستی: اشکال در ترمیم زخم، آتروفی پوستی

(۷) اثرات CNS:

\downarrow ادم مغزی، تحریک اشتها، \downarrow خواب REM، ایجاد بی‌خوابی، تغییرات عاطفی، اشکال در حافظه اثرات مینرالوکورتیکوئیدها:

حفظ حجم داخل عروقی، حفظ سدیم و دفع پتاسیم

اثرات آنдрوژن:

تبديل آنдрوژن به آنдрوژن فعال یا استروژن‌های فعال مثل تسترونون - استرونون - استرادیول صورت می‌گیرد.

آدرنال

٥٩٣
Section 593

نارسایی بخش کورتیکال آدرنال:

Table 593.1
Causes of Primary Adrenal Insufficiency

PATHOGENESIS OR GENETICS		CLINICAL FEATURES IN ADDITION TO ADRENAL INSUFFICIENCY
CONGENITAL ADRENAL HYPERPLASIA		
21-Hydroxylase deficiency	CYP21A2 mutations	Hyperandrogenism
11 β -Hydroxylase deficiency	CYP11B1 mutations	Hyperandrogenism, hypertension
3 β -Hydroxysteroid dehydrogenase type 2 deficiency	HSD3B2 mutations	Ambiguous genitalia in males, postnatal virilization in females
17 α -Hydroxylase deficiency	CYP17A1 mutations	XY sex reversal, pubertal delay in both sexes, hypertension
P450 oxidoreductase deficiency	POR mutations	Skeletal malformation (Antley-Bixler syndrome), abnormal genitalia
P450 side-chain cleavage deficiency	CYP11A1 mutations	XY sex reversal
Congenital lipid adrenal hyperplasia	STAR mutations	XY sex reversal
OTHER GENETIC DISORDERS		
Adrenoleukodystrophy	ABCD1 mutations	Weakness, spasticity, dementia, blindness,

or adrenomyeloneuropathy		quadripareisis. Adrenomyeloneuropathy is a milder variant of adrenoleukodystrophy with slower progression
Triple A syndrome (Allgrove syndrome)	<i>AAAS</i> mutations	Achalasia, alacrima, cognitive deficits, neuromuscular deficits, hyperkeratosis
Smith-Lemli-Opitz syndrome	<i>DHCR7</i> mutations	Craniofacial malformations, developmental delay growth failure, cholesterol deficiency
Wolman disease	<i>LIPA</i> mutations	Bilateral adrenal calcification, hepatosplenomegaly
Kearns-Sayre syndrome	Mitochondrial DNA deletions	External ophthalmoplegia, retinal degeneration, cardiac conduction defects, other endocrine disorders
Pallister-Hall syndrome	<i>GLI3</i> mutations	hypothalamic hamartoblastoma, hypopituitarism, imperforate anus, and postaxial polydactyly
IMAGe syndrome	<i>CDKN1C</i> or <i>POLE</i> mutations	Intrauterine growth retardation, metaphyseal dysplasia, genital abnormalities
Adrenal Hypoplasia Congenita		
X-linked	<i>NR0B1</i> mutations	Hypogonadotropic hypogonadism in males
Xp21 contiguous gene syndrome	Deletion of genes for Duchenne muscular dystrophy, glycerol kinase, and <i>NR0B1</i>	Duchenne muscular dystrophy, glycerol kinase deficiency, psychomotor retardation
SF-1 linked	<i>NR5A1</i> mutations	XY sex reversal
Familial Glucocorticoid Deficiency or Corticotropin Insensitivity Syndromes		
Type 1	<i>MC2R</i> mutations	Tall stature, characteristic facial features, such as hypertelorism and frontal bossing
Type 2	<i>MRAP</i> mutations	
Variant of familial glucocorticoid deficiency	<i>MCM4</i> mutations	Growth failure, increased chromosomal breakage, natural killer cell deficiency
Variant of familial glucocorticoid deficiency	<i>NNT</i> mutations	

AUTOIMMUNE		
Isolated	Sporadic; associations with <i>HLA-DR3-DQ2</i> , <i>HLA-DR4-DQ8</i> , <i>MICA</i> , <i>CTLA4</i> , <i>PTPN22</i> , <i>CIITA</i> , <i>CLEC16A</i>	None
APS type 1 (APECED)	<i>AIRE</i> mutations	Chronic mucocutaneous candidosis, hypoparathyroidism, other autoimmune diseases
APS type 2	Sporadic; associations with <i>HLA-DR3</i> , <i>HLA-DR4</i> , <i>CTLA4</i>	Thyroid autoimmune disease, type 1 diabetes, other autoimmune diseases
APS type 4	Sporadic; associations with <i>HLA-DR3</i> , <i>CTLA4</i>	Other autoimmune diseases (autoimmune gastritis, vitiligo, coeliac disease, alopecia), excluding thyroid disease and type 1 diabetes
INFECTIOUS		
Tuberculous adrenalitis	Tuberculosis	Tuberculosis-associated manifestations in other organs
AIDS	HIV-1	Other AIDS-associated diseases
Fungal adrenalitis	Histoplasmosis, cryptococcosis, coccidioidomycosis	Opportunistic infections
Meningococcal sepsis (Waterhouse-Friderichsen syndrome)	<i>Neisseria meningitidis</i>	

African trypanosomiasis	<i>Trypanosoma brucei</i>	Other trypanosomiasis-associated organ involvement
OTHER ACQUIRED CAUSES		
Bilateral adrenal hemorrhage	Meningococcal sepsis (Waterhouse-Friderichsen syndrome), primary antiphospholipid syndrome, traumatic birth, anticoagulation	Symptoms and signs of underlying disease
Bilateral adrenal metastases	Mainly cancers of the lung, stomach, breast, and colon	Symptoms and signs of underlying disease
Bilateral adrenal infiltration	Primary adrenal lymphoma, amyloidosis, hemochromatosis, sarcoidosis (rare)	Symptoms and signs of underlying disease
Bilateral adrenalectomy		Symptoms and signs of underlying disease
DRUG INDUCED		
Mitotane (o,p-DDD)	Cytotoxicity	None, unless related to drug
Aminoglutethimide	Inhibition of cholesterol side chain cleavage enzyme (CYP11A1)	None, unless related to drug
Trilostane	Inhibition of 3 β -hydroxysteroid dehydrogenase type 2	None, unless related to drug
Etomidate	Inhibition of 11 β -hydroxylase (CYP11B1)	None, unless related to drug
Ketoconazole, fluconazole	Inhibition of mitochondrial cytochrome P450 enzymes (e.g., CYP11A1, CYP11B1)	None, unless related to drug

AAAS , Achalasia, adrenocortical insufficiency, alacrima syndrome; ABCD , ATP-binding cassette, subfamily D; ABCG5 , ATP-binding cassette, subfamily G, member 5; ABCG8 , ATP-binding cassette, subfamily G, member 8; APECED , autoimmune polyendocrinopathy-candidiasis-ectodermal dystrophy; APS , autoimmune polyendocrinopathy syndrome; CIITA , class II transactivator; CTLA-4 , cytotoxic T-lymphocyte antigen 4; DHCR7 , 7-dehydrocholesterol reductase; HLA , human leukocyte antigen; IMAGE , intrauterine growth restriction (IUGR), *m* etaphyseal dysplasia, a drenal hypoplasia congenita (AHC), and *ge* nitourinary abnormalities; LIPA , lipase A; MC2R , melanocortin 2 receptor; MCM4 , minichromosome maintenance complex component 4; MICA , major histocompatibility complex class I chain-related gene A; MRAP , melanocortin 2 receptor accessory protein; PTPN22 , protein tyrosine phosphatase, nonreceptor type 22; StAR , steroidogenic acute regulatory protein.

(۱) ارثی:

الف) کمبود ۱۱ بتا / ۱۷ α هیدروکسیلаз / ۳ β HSD / هیپرپلازی لیپوئید آدرنال و ۲۱ هیدروکسیلاز که بحث شد.

ب) هیپوپلازی مادرزادی آدرنال:

← در سال اول زندگی رخ می‌دهد - اغلب هیپوگنادوتروپیک هایپوگنادیسم هستند (کریپتوکیدیسم)

(ارتفاع شیراز).

* علائم نارسایی آدرنال مثل عدم بلوغ + هیپوگنادوتروپیک هایپوگنادیسم ← به نفع هیپوپلازی مادرزادی آدرنال است.

(ج) آدرنولولکودیستروفی (ALD)

۱) نوع شدید

۲) خفیف ← آدیسون قبل از بروز علائم عصبی

۳) نوزادی

✓ نقص در میلینیزاسیون در CNS + نارساپی کورتکس آدرنال

نوع شدید: دماسن / اختلالات بینایی، شنوایی، گفتاری و راه رفتن

نوع نوزادی ← MR شدید داشته قبل از ۵ سالگی می‌میرد.

(د) کمبود فامیلیال گلوکوکورتیکوئید:

کمبود ایزوله کورتون + \uparrow ACTH و تولید طبیعی Ald

\uparrow پیگمانانتاسیون + هیپوگلیسمی + تشنج

نکته: مقاومت به ACTH با آشالازی کاردیای معده و فقدان اشک در سندروم Allgrove دیده می‌شود.

سوال: پسر یک ساله‌ای به علت تشنج در اورژانس بستری می‌باشد. در معاينه هیپرپیگمانانتاسیون دارد.

معاينه ژنیتال طبیعی می‌باشد. در آزمایشات

Blood sugar : 20 mg /dl, Na: 135 mEq/L, K: 3.5 mEq/L

با توجه به آزمایشات فوق، احتمال کدام یک از موارد زیر وجود دارد؟ (فوق تخصص ۹۹)

الف) Adrenoleukodystrophy

ب) Adrenal hypoplasia congenital

ج) Familial glucocorticoid deficiency

د) Autoimmune Addison disease

پاسخ: د

ه) APS-1 ← ترتیب: کاندیدیازیس ← هایپوپارا ← آدیسون

آدیسون + کاندیدیازیس + هایپوپارا

ادیسون یک بار کاندید شد، پا پس کشید.

ادیسون کاندیدیازیس هایپوپارا

- **نکته:** نارسایی آدرنال در APS-I خیلی سریع اتفاق می‌افتد بنابراین باید به طور دقیق بررسی شود.

۵) اختلالات مربوط به سنتز کلسترول و متابولیسم آن:

(۱) آبتالیپوپروتئینمی

+ آنومالی صورت + میکروسفالی: Smith-Lemli-Opitz Syn. (۲)

آنومالی‌های اندام و تأخیر رشد

↓ کلسترول و نارسایی آدرنال

این شکل از خارج از کتاب برای تفهیم سندروم اشمیت لملی اپتر آورده شده است.

۳) بیماری ولمن:

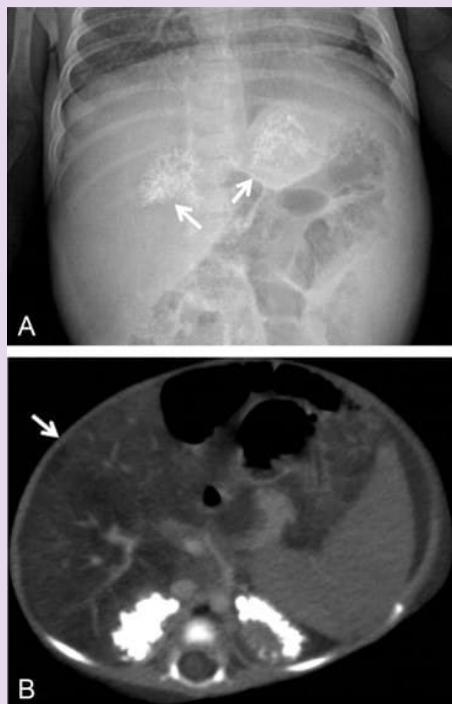
- کلسيفيکاسيون دوطرفه آدرنال + نارسایی آدرنال

- هپاتوسپلنومگالی + اسهال چرب + اتساع شکمی (بُورد)

این شکل از خارج از کتاب برای تفهیم بیماری ولمن آورده شده است.

- جهش در ژن لیزوژومال اسید لیپاز باعث انباشته شدن ارگان‌ها از کلسترول می‌شود.

- در ۱ سال عمر می‌میرند + FTT

راه: ولمن ≈ ول من

کسی که ول هست:

مدفوع ول ← اسهال چرب

شکم ول ← اتساع شکم

کبد ول ← هپاتومگالی

FTT ← رشد ول

۲) نقایص اکتسابی:

- آدیسون: شایع ترین علت آن حالت خودایمنی است و شایع ترین نوع آن $\downarrow 21$ هیدروکسیلаз است.
- جزئی از دو سندرم APS-I (آدیسون + هیپوپارا + کاندیدیازیس) و سندرم APS-II (اشمیت) (آدیسون + تیروئیدیت یا DM) است.
- عفونت \leftarrow شایع ترین علت مننگوکوکسمی‌ها است که سندرم واترهاوس - فردیشسن است.
- داروها مثل ریفامپین، فنیتوئین، فنوبارتیتال و اتموئیدات
کتوکنازول \leftarrow آدرنال را از کت و کول می‌اندازد.
- خونریزی آدرنال

این شکل خارج از کتاب برای تفهیم آدیسون آورده شده است.

Fig. 593.1 Coronal plane of contrast-enhanced computed tomography confirming intraadrenal localization of a round hyperdense lesion compatible with a large calcification.

علائم:

- ✓ هیپوناترمی / هیپرکالمی / هیپوگلیسمی / کتواسیدوز / هیپرپیگمانتاسیون
- ✓ Ald ↓ یا نرمال
- ✓ نکته: در شیرخواران کتوز / هیپرپیگمانتاسیون / هیپوتنشن نداریم.
- ✓ ACTH در نوع اولیه بالاست.
- ✓ فعالیت ↑ Renin است.
- ✓ تست قطعی: اندازه‌گیری سطح کورتیزول سرم قبل و بعد از دریافت ACTH قطعی‌ترین تست برای شناسایی نارسایی آدرنال است.